

SUMMARIES OF MAIN ARTICLES

Thomas Igor C. Becker:

Preislamic Iranian Palatial Architecture

Palatial architecture is one of the most impressive features in the history of Iranian architecture. The ground plan of the Čehelsotun pavillon in the Safavid palace area of Isfahan shows that important architectonic principles have lasted since Achæmenid times, due to the very special way the Shah defined his own position. - The Achæmenid founder of the Iranian state, Cyrus II, had his residence Pasargadae built as a loose but rightangled compound of buildings within a wide royal garden. The various palaces represent the basic type of Achæmenid palatial architecture: a high columned hall in the centre, porticos between small square rooms at the angles. The more closely arranged buildings on the Persepolis palace platform represent a further development of the Pasargadae types. Monumentalized by terraces, po-diums and stately outside stairways, the royal residence mainly under Darius I and Xerxes became a symbol of the Achæmenid 'kingdom of all lands'. As was the case at Pasargadae, various traditions of construction and decoration from the different parts and areas of the Iranian empire were programmatically incorporated: At Persepolis, a hall with four columns formed the entrance, the Apadana, a huge columned hall with porticos of the same height, was the main ceremonial building. Darius' Mesopotamian residence at Susa followed the same ideas on the whole, however painted glazed relief bricks of the local tradition have been used. - Relatively little is known of Parthian palaces. In the heart of ancient Parthia, Old Nisa (2nd century B.C.) has been investigated. A reception hall with four columns was the ceremonial centre of the mighty clay brick architecture of the royal citadel. Here, Hellenistic and Central Asiatic forms and ideas were combined with Achæmenid reminiscences. The palace of Assur has been arranged around a rectangular courtyard. The middle part of each side is dominated by a so-called 'ivan', a hall made accessible by a great arch. For the first time in Iranian architecture, the '4-ivan-type' of building is found here, which has been so important in later Islamic periods. The main rooms of the palace are surrounded by narrow two-storied, vaulted corridors. - At least the domed hall is the main new element of Sasanian palaces, in several cases axially combined with an ivan. The special and promising feature of Ardashir's palace at Firuzabad is a pool reflecting the front of the building. At Bishapour, the 'better Antiochia' of Shapour I, a huge domed hall is the main building of the palace area, where Antiochia-styled mosaics visualize the triumph over the Romans. The

Taq-e Kesrā, situated outside the walls of the state capital Ctesiphon, represents the most colossal monument of Sasanian palatial architecture: The remaining ivan is about 25 meters wide and 43 meters in length, it was flanked by facade wings of 40 meters each, formally recalling Parthian and early Sasanian elements. Qasr-e Shirin (c.600) at least systematized nearly all the elements that Iranian palatial architecture had developed until then. Moreover, this 'Shirin's Palace' anticipates important traces of Islamic Iranian architecture from Ukhayḍir to Isfahan.

Annemarie Schimmel:

J. G. Herder and Persian Culture

Unlike Goethe's interest in oriental, particularly Persian poetry (as expressed in the "West-Östlicher Divan" together with the poet's own notes), the manifold endeavours undertaken by the German critic, theologian, and philosopher Johann Gottfried Herder (1744-1803) to comprehend the legacy of Persia are little known. Diligent as he was and gifted with admirable intuition, Herder became well-versed in the various European popular traditions and highly esteemed the simple songs and rhymes he had collected from the literatures of the East and West. Moreover, he witnessed in his enlightened century a changing attitude towards, and more appropriate recognition of, the contributions from far and foreign lands, such as Egypt, India, and China, to the universal values and achievements of mankind, not least from among the Arabs and Iranians. This point of departure given, Herder outlined an entire philosophy of history and human culture. Although Herder, like Goethe, had never been introduced to the original Persian language, he developed a fine taste for Persian poetry. In agreement with his contemporaries who were able to appreciate oriental poetry, Herder rejected any allegorical or mystical sense in the verses of Ḥāfez, just as he had done in his interpretation of the Song of Songs of the Old Testament. Herder produced and published translated specimens of Persian verse and prose, and he particularly loved Sadi's *Gulistan* ("rose-garden") which was available to him mainly in Latin and French versions of the 17th century. Himself being with heart and soul a teacher, Herder was fond of Sadi's perfectly shaped and yet so heartfelt, didactic and yet so intimate and amiable poetical art. He praised and recommended Sadi as his "pleasant master of manners and morals (*"ein angenehmer Lehrer der Moral"*).

Herder's appreciation of Persian culture was by no means limited to the Islamic period. For some time, he erroneously believed to be able to show influences of pre-Islamic Iran on certain religious ideas even of the New Testament. More importantly, he was among the first to be engaged in a critical investigation of the ruin of Persepolis, and was active in the spread of information on behalf of that Achæmenid site. Surprisingly, Herder's comments on ancient Iran have as yet not been considered in any account of the history of Iranian studies. With his enthusiasm for the Persian culture, Herder prepared, in a way, the coming out of such treasures of "oriental poems" written in German, and poetical translations from Islamic languages into German, as those done by geniuses like Hammer-Purgstall, Goethe or, to mention the most perfect and beautiful examples, of Friedrich Rückert.

Ulrich Marzolph:

Folk Narrative and Folk Narrative Research in Post-revolutionary Iran

The developments after the Iranian revolution of 1979 affected virtually every field of social and political life, including native and foreign research concerning Iran. Meanwhile, scientific activities within the country have been subject to a radical re-evaluation, and time seems come to revive and intensify contacts with foreign researchers. The present essay takes this opportunity to analyse the status of folk narrative and folk narrative research in post-revolutionary Iran as an exemplary case. After reviewing the situation of the field before the revolution, the author discusses present publications and activities, pointing out a number of decisive shortcomings. In his ensuing evaluation, the particular circumstances of folk narrative become obvious. The field deals with highly sensitive material of social and political relevance which is readily available for a wide range of interpretations and uses. Considering this situation, probably one of the most fascinating topics of present day research would be to analyse the relationship between tales officially propagated and those actually told.

خلاصه مقالات

توماس بکر*

معماری قصرهای ایرانی پیش از دوره اسلامی

این مقاله نگاهی اجمالی است به تطور و تحول معماری قصرهای هخامنشی، پارتی و ساسانی و در آن نشان داده می‌شود که چگونه به جهت تلقی و دیدگاه خاص شاهان، فراتر از مرزهایی که ادوار مختلف شاهی را از یکدیگر تفکیک می‌کند، عناصر مهم ساختمان قصرها به همان شکل اولیه باقی مانده است. مهمترین خصیصه‌های معماری قصرهای ایرانی دوران هخامنشی تعبیه ستونها در سالنهایی است که از تالارهای متعددی تشکیل شده است. این نوع معماری در پاسارگارد در یک پارک شاهی ساخته شده است و در پرسپولیس بر روی محلهای ایراد سخنرانی که از دو سو با پله‌هایی به بیرون ساخته شده‌اند. معماری قصرهای ایرانی در دوره پارتها آمیخته‌ای است از عناصر هلنی جدید، عناصر معماری آسیای مرکزی و ایران. مهمترین نوآوری این نوع از معماری در آسور حیاط قصری است که ۴ ایوان دارد. سنت دیرینه معماری در دوره ساسانی با ساختن فضاهای گنبدی شکل و آب‌نماها ادامه یافت. قصر شیرین، به عنوان آخرین قصر دوره ساسانی دربردارنده مجموعه این خصائص است و در عین حال به معماری دوران اسلامی نیز اشاراتی دارد.

* آقای توماس بکر در سال ۱۹۶۱ متولد شده است و اکنون در دانشگاه توبینگن به نوشتن رساله دکتری خود با عنوان "روابط ایران و اروپا در زمینه نقاشی کتاب در دوران قرون وسطی" مشغول است.

آنهماری شیمبل

هردر و فرهنگ ایرانی

در حالی که در خصوص موضوع "گونه و مشرق‌زمین" در غرب بسیار نوشته شده و نوشته می‌شود، بندرت علاقه‌ای برای پژوهش و تتبع در خصوص هردر و مشرق‌زمین

علی‌الخصوص ایران برانگیخته می‌شود. یوهان گتفرید هردر (۱۸۰۳-۱۷۴۴) در فلسفه تاریخ و فرهنگ قرن هیجدهم جایگاهی ممتاز دارد و ارتباطی نزدیک با بزرگان ادب و فرهنگ آلمان، از جمله گوته و کانت داشته است. دوستان و پنجاهمین سالگرد تولد هردر برای خانم پروفیسور شیمیل مجالی پدید آورد تا وی در خصوص این موضوع در تاریخ ششم ماه مارس ۱۹۹۵ در نشست "انجمن دوستی ایران و آلمان" در بین گزارشی فشرده از مطالعات و تتبعات خود را ارائه نماید. متن این سخنرانی توسط آقای هانس گئورگ شلتسل، همکار علمی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آلمان از نوار پیاده و ویراستاری گردیده است.

هردر در سراسر زندگی خود در پی یافتن راهی برای رسوخ به اسرار شگفت‌انگیز زبان و شعر بود. او با توانایی خارق‌العاده احساس زبان و ادبیات دیگر ملت‌ها، بویژه زبان و ادبیات شرقی در این طریق گام برداشت. و البته در طی این مسیر چندان به تتبع ادبیات شاهان و نجباء پایبند نبود بلکه عمدتاً به سنن ادبی مردم عادی ارج می‌نهاد.

اولین آشنایی و مواجهه هردر با ادبیات فارسی از طریق مطالعه و قرائت کتاب گلستان سعدی، شاعر محبوب او آغاز شد. او با ترجمه‌های غربی این کتاب آشنا گردید. هردر در شرح و بیان کتاب نشیدالانشاد (یکی از اسفار عهد عتیق) بر خلاف سنت معمول و حاکم بر کلیساها از معانی و تفاسیر باطنی استفاده نکرد، همانطوری که شعر حافظ هم در میان مفسران شرق‌شناس غربی معاصر وی حمل بر معانی ظاهری می‌گشت و چندان رغبتی به تفسیر عرفانی آن مشاهده نمی‌شد. هردر در سال ۱۷۷۵ کتاب "توضیحات اندر عهد جدید برآمده از یک منبع نوکشف شرقی" را منتشر نمود. گمان هردر در این کتاب این بود که می‌توان از مضامین "عهد جدید" ردپایی از تأثیر ایران باستان را یافت.

مهمتر از آن علاقه وافر هردر به آثار تخت جمشید، تصاویر و خط میخی آنجا بود. مطالعه احوال و آثار پرسپولیس به وی نشاط و بهجت ویژه‌ای می‌بخشید. از رهگذر مطالعه پژوهش‌های ارزنده کارستن نیبور (۱۸۱۵-۱۷۳۳) در این خصوص دایره‌علاق و آگاهی وی از ایران باستان وسعت و عمق بیشتری یافت، و دستمایه بعدی تتبعات وی گشت. او این اطلاعات ارزنده را در قالبی ساده‌تر و در سطوحی عامتر منتشر نمود. از جانب دیگر، نیبور فرضیه‌های هردر را در خصوص مبادی و اصول خط میخی ایران باستان ستایش می‌کرد. هردر در مهمترین اثرش با عنوان "ایده‌هایی در خصوص فلسفه تاریخ انسانیت" که در سال ۱۷۸۴ انتشار یافت،

اظهارات متنوع و در عین حال مثبتی را در خصوص ایران باستان و علی‌الخصوص در مورد کورش کبیر بیان داشت. اما وی اعمال قدرت و زور شاهان را انتقاد کرد و از اینکه از زرتشت و آثار وی چیز بیشتری نمانده است، اظهار تأسف.

هردر با شیفتگی خاطری که نسبت به ایران باستان و ایران دوران میانه و علی‌الخصوص پیوند و علقه‌ای که با فرهنگ مشرق زمین داشت، در زمره افرادی است که پیشقراول و جلودار راه مفسران و مترجمان اصیل اشعار فارسی و عربی، هامر پورگشتال، گوته و روکرت، گردیدند.

اولریش مارتسولف

وضعیت حکایت پژوهی در ایران پس از انقلاب

دگرگونی‌های سیاسی اجتماعی پس از انقلاب ۱۹۷۹ ایران بر پژوهش‌های ایران‌شناسی هم اثرگذارده است. پس از اینکه فعالیت‌های علمی در کشور، مورد ارزیابی اساسی جدیدی قرار گرفت، اکنون ارتباط با دانشمندان خارجی پس از یک دوره نسبتاً رکود با احتیاط از سر گرفته می‌شود. در چنین وضعی این مقاله، موقعیت حکایت پژوهی در ایران پس از انقلاب را به عنوان نمونه مورد ملاحظه قرار داده است. نویسنده بر اساس توصیف موقعیت این رشته پژوهشی در پیش از انقلاب در خصوص انتشارات و فعالیت‌های تازه در این رشته به این جمع‌بندی اجمالی می‌رسد که مجموعه‌ای از کمبودهای اساسی به چشم می‌خورد. این تحلیل مجموعه‌مسائل مربوط به حکایت پژوهی در ایران را بیان می‌کند. این رشته به مواد بسیار حساس سیاسی و اجتماعی می‌پردازد که ماهیتاً سبب پدیدآمدن تفاسیر و بهره‌برداریهای مختلفی می‌گردد. از جمله پرسشهای جالب و جذاب پژوهش‌های امروزی این رشته این است که برداشتهای رسمی از منابع داستانی تا چه اندازه با آنچه که واقعاً حکایت گردیده است، منطبق است.